

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ  
DRUŽINY MASARYKOVY ZÁKLADNÍ ŠKOLY  
ZRUČ-SENEC, OKRES PLZEŇ-SEVER,  
PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE**



Platnost od: 11. 09. 2024

č.j.: MZŠ/149/254/2024

Projednáno se školskou radou dne: 10. 09. 2024

PhDr. Oldřich Šik, MBA, ředitel

**Představení školní družiny**



# Obsah

1. Identifikační údaje.....	2
2. Charakteristika zařízení.....	3
3. Cíle vzdělávání.....	3
4. Délka a časový plán vzdělávání .....	4
5. Formy vzdělávání .....	5
6. Obsah vzdělávání .....	5
7. Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami a účastníků nadaných .....	7
8. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání .....	8
9. Popis materiálních podmínek .....	8
10. Popis personálních podmínek .....	8
11. Popis ekonomických podmínek.....	9
12. Popis podmínek BOZP .....	9
13. Zveřejnění ŠVP a jeho platnost.....	10

## 1. Identifikační údaje

Název ŠVP

*ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ŠKOLNÍ DRUŽINY MASARYKOVY ZÁKLADNÍ ŠKOLY  
ZRUČ-SENEC, OKRES PLZEŇ-SEVER, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE*

Údaje o škole (název a adresa)

Masarykova základní škola Zruč-Senec, okres Plzeň-sever, příspěvková organizace

Školní 197, 330 08 Zruč-Senec

Ředitel školy:

PhDr. Mgr. Oldřich Šik, MBA

Kontakty:

telefon: 377 825 142

[www.zszruc-senec.cz](http://www.zszruc-senec.cz)

e-mail: [skola@zszruc-senec.cz](mailto:skola@zszruc-senec.cz)

IČO: 75006316

IZO: 115 600 361

REDIZO: 600 071 456

Zřizovatel školy

Obec Zruč-Senec

Plzeňská 100, 330 08 Zruč-Senec

IČO: 00258563

Telefon: 377 824 280

e-mail: [obec@zruc-senec.cz](mailto:obec@zruc-senec.cz)

[www.zruc-senec.cz](http://www.zruc-senec.cz)

Koordinátorka ŠVP

Mgr. Marcela Kolářová

Ředitel školy

PhDr. Oldřich Šik, MBA

## 2. Charakteristika zařízení

Školní družina je školské zařízení poskytující zájmové vzdělávání žákům školy především ve dnech školního vyučování, kde tvoří mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Činnost školní družiny je určena přednostně pro žáky 1. stupně přihlášených k pravidelné denní docházce a umožňuje žákům zajímavé využití volného času a odpočinkové činnosti.

Školní družina účastníky všestranně rozvíjí, posiluje tvořivé prvky, podporuje komunikaci a vzájemnou spolupráci. Cílem je nejen oddechová aktivita a vyplnění volného času účastníků, ale i budování mezilidských vztahů, uvědomování si vlastní osobnosti a respektu k ostatním.

Školní družina se dělí na oddělení. Družina se různými formami aktivně podílí na akcích pořádaných školou, prezentuje se na veřejnosti a spolupracuje s jinými spolky, organizacemi nebo zřizovatelem školy. Nachází se převážně v pavilonu základní školy. Ke své činnosti využívá rovněž školní hřiště, tělocvičny, rozsáhlý areál školy včetně venkovní učebny, edukační zahradu nebo hřiště TJ Zruč. Činnost školní družiny navazuje na ŠVP školy. V době provozu je funguje družina od 11.00 do 16.30, ranní družina není v provozu. V případě zájmu je možno její zavedení při dostatečném zájmu žáků a jejich zákonných zástupců, a to v době od 6.00 do 7.00 hodin.

## 3. Cíle vzdělávání

### Rozvíjení účastníka jako osobnosti

Cíle ŠD vycházejí z cílů základního vzdělávání a jsou naplňovány prostřednictvím klíčových kompetencí. Pro potřeby družiny jsou cíle dané ŠVP školy přeformulovány do následující podoby:

- Formování životních postojů
- Zvyšování sociálních dovedností
- Výchova ke zdravému životnímu stylu
- Posilování komunikačních dovedností
- Schopnost žít v kolektivu a regulovat svoje projevy chování (prevence agresivity, vulgarity, šikany a nespravedlnosti)
- Podpora čtenářské, finanční i digitální gramotnosti

Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou u účastníků rozvíjeny tyto kompetence:

### Kompetence k učení

- Vědomosti získané ve výuce dává do souvislostí a uplatňuje je v praktických situacích
- Dokončí zadanou práci
- Umí klást otázky a hledá na ně odpověď
- Využívá různé informační zdroje

### Kompetence k řešení problému

- Všímá si dění kolem sebe a hledá různé varianty řešení problému
- Nenechá se odradit případným neúspěchem a dokončuje započaté činnosti

- Chápe, že vyhýbání se řešení problému nevede k cíli
- Vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně

### **Kompetence komunikativní**

- Vyjadřuje sdělení, myšlenky, otázky, odpovědi vhodně formulovanými větami
- Kultivovaně komunikuje s vrstevníky i dospělými
- Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s lidmi

### **Kompetence sociální a personální**

- Používá základní společenské normy chování
- Samostatně rozhoduje o svých činnostech, odpovídá za ně a nese důsledky
- Projevuje ohleduplnost a citlivost
- Rozezná nevhodné chování, nespravedlnost, agresivitu, šikanu
- Spolupracuje ve skupině
- Respektuje jiné a je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi

### **Kompetence pracovní**

- Učí se vybrat si činnost podle svých dispozic
- Učí se plánovat, organizovat a hodnotit svou činnost
- Udržuje své místo po celou dobu práce v pořádku
- Orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času
- Rozvíjí zájmy v organizovaných nebo individuálních činnostech

### **Kompetence občanská**

- Uvědomuje si svá práva, respektuje práva druhých
- Chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí, přírodní i společenské

### **Kompetence digitální**

- Vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků přiměřeně věku
- Chápe význam digitálních technologií k usnadnění práce, zjednodušení pracovních postupů a zkvalitnění své práce
- Rozeznává situace ohrožující bezpečnost zařízení i dat, situace s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví
- Učí se v digitálním prostředí jednat eticky

## **4. Délka a časový plán vzdělávání**

Školní vzdělávací program ŠD je vytvořen v návaznosti s ŠVP ZV pro žáky I. St., zpravidla pro žáky 1.-4. ročníku. Školní vzdělávací program ŠD je vytvořen pro pravidelnou formu zájmového vzdělávání. Vychovatelky si ze ŠVP vybírají jednotlivé činnosti podle věku účastníků v oddělení a mají tak možnost kreativně reagovat na možné změny podmínek, propojovat či přesouvat činnosti během docházky účastníků do družiny.

Vychovatelky mají zpravidla zpracovaný celoroční plán pro ŠD. Družina vykonává svou činnost ve dnech školního vyučování, po projednání se zřizovatelem může ředitel školy přerušit činnost družiny v době školních prázdnin, více viz aktuální Vnitřní řád školní družiny.

- Školní družina má jasnou strategii rozvoje, vychovatelky ŠD ji sdílejí a naplňují.
- Školní družina má vzdělávací program (VP), jeho cíle jsou srozumitelné pro pedagogy, rodiče i účastníky zájmového vzdělávání.
- Školní družina funguje podle jasných pravidel umožňující konstruktivní komunikaci všech zúčastněných a jejich participaci na chodu školní družiny.
- Školní družina je vstřícné a bezpečné místo pro žáky, jejich rodiče a pedagogy.
- Školní družina spolupracuje s vnějšími partnery.

## 5. Formy vzdělávání

Školní družina realizuje zájmové vzdělávání zejména těmito činnostmi:

- příležitostnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou nebo rekreační činností včetně možnosti přípravy na vyučování,
- pravidelnou výchovnou, vzdělávací, zájmovou nebo rekreační činností včetně možnosti přípravy na vyučování,
- využitím otevřené nabídky spontánních činností.
- vzdělávacími programy navazujícími na rámcové vzdělávací programy škol,
- osvětovou činností včetně shromažďování a poskytování informací pro žáky, popřípadě i další osoby dle aktuální potřeby a zájmu žáků a dalších osob.

Družina umožňuje účastníkům odpočinkové činnosti, organizuje zájmové vzdělávání především pro účastníky přihlášené k pravidelné denní docházce.

Školní družina naplňuje vzdělávání činnostmi zájmovými, vzdělávacími a odpočinkovými; některé z těchto činností jsou vykonávány pravidelně, jiné příležitostně nebo spontánně. Obsahově nelze mezi nimi vymezit přesnou hranici. Činnosti řízené a spontánní na sebe přirozeně navazují.

Zájmové činnosti - rozvíjejí osobnost účastníka, umožňují jeho seberealizaci, další poznávání a rozvoj pohybových, hudebních a výtvarných dovedností. Jedná se např. o pracovní činnosti na dané téma, kresbu, besedy, hry, soutěže ... Zařazují se jako činnost skupinová nebo individuální, jako organizovaná nebo spontánní aktivita.

Odpočinkové činnosti - mají odstranit únavu, do denního režimu se zařazují nejčastěji po obědě, dle potřeby kdykoliv během dne. K odpočinkovým činnostem řadíme klidné zájmové činnosti, poslech, předčítání, relaxační cvičení, stolní hry, četba knih.

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje: formou pravidelné denní docházky, pravidelné docházky. Pravidelnou docházkou se rozumí přihlášení k zájmovému vzdělávání v rozsahu nejméně 4 dny v týdnu po dobu nejméně 5 po sobě jdoucích měsíců.

## 6. Obsah vzdělávání

ŠVP pro školní družinu navazuje v některých částech na ŠVP školy a je uspořádán do tematických celků, které zahrnuje učební plán pro 1. stupeň ZŠ.

## Člověk a jeho svět

Téma je členěno do okruhů:

- **Místo, kde žijeme**

Tematický okruh zahrnuje poznávání okolí, orientaci v místě bydliště, organizaci života ve škole, v rodině. Účastníci znají významné budovy v obci, seznamují se s minulostí a současností obce, vnímají okolní krajinu, orientují se podle světových stran. Rovněž poznávají význam svojí vlasti, národa, domova, poznávají státní symboly, zajímají i ostatní země Evropy.

- **Lidé kolem nás**

Účastníci si osvojují zásady vhodného chování a jednání mezi lidmi, učí se pozitivním vztahům ke spolužákům, k dospělým, učí se úctě a toleranci. Navazuje se na činnosti v rodině, na postavení a roli členů rodiny, na život a funkci rodiny, ale i zaměstnání. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, protiprávním jednáním, s globálními problémy životního prostředí.

- **Lidé a čas**

Hlavním úkolem je udržovat správný režim dne a snažit se o pohodovou atmosféru; umět svůj čas dobře využívat, vytvářet návyky pravidelnosti a snažit se o smysluplné volnočasové aktivity.

Dále sem patří orientace v čase a časový řád, určování času, kalendář, letopočet, režim dne, roční období, současnost a minulost v našem životě, průběh lidského života, státní svátky a významné dny; báje, mýty, pověsti, minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj.

- **Člověk a jeho zdraví**

Účastníci poznávají především samy sebe, jsou poučeni o zdraví, nemocech, prevenci. Dbají na hygienické návyky a předcházení úrazům. Patří sem rovněž pohybové aktivity, pohyb venku případně v tělocvičně, hra fair play. Téma zahrnuje první pomoc, osobní bezpečí, rizikové situace, prevence šikany a týrání, bezpečné chování v rizikovém prostředí, návykové látky a zdraví, setkání s neznámými lidmi. Patří sem rozvoj volných vlastností – vytrvalosti, čestnosti, kázně, sebeovládání, rozhodnosti, odvahy a samostatnosti.

- **Člověk a přírody (rozmanitost přírody)**

Účastníci se seznamují s proměnlivostí živé a neživé přírody. Pozorují změny v přírodě, jsou vedeni k ekologickému chování a ochraně přírody. Téma je propojováno s výtvarnými a pracovními činnostmi.

- **Člověk a svět práce**

Účastníci rozvíjejí jemnou motoriku, učí se pracovat s drobným materiálem (přírodniny, modelína, papír, látky, karton, dráty, korálky, atd.) a respektovat pracovní kázeň. Je u nich podporována tvořivost a vytrvalost.

- **Člověk, umění a kultura**

Účastníci se seznamují s kulturou chování, stolování, oblékání, cestování. Jsou vedeny k estetickému cítění a vnímání světa tvořivě a citlivě. Je prohlubováno umění správného vyjadřování, dramatizace různých událostí.

Ve výchovných činnostech školní družiny se realizují některé **tematické okruhy průřezových témat**.

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana
- Multikulturní výchova
- Mediální výchova
- Environmentální výchova
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Průřezová témata jsou plněna v jednotlivých měsících celoročního plánu.

Součástí vzdělávání účastníků ŠD je formální a neformální vzdělávání. Odehrává se v mnoha různých formách, v rámci individuálních či skupinových aktivit, ale i v kvalitních vzdělávacích programech a volnočasových aktivitách odděleně od formálního vzdělávání ve škole.

Skrze neformální vzdělávání dochází k posilování životních kompetencí, např. odpovědnosti, vytrvalosti, zdravého životního stylu, odolnosti, komunikace, práce v týmu, řešení problémů, poznání silných a slabých stránek, rozvoji charakteru apod. Výběr aktivit je zaměřen na rozvoj znalostí, dovedností a schopností.

Propojování formálního a neformálního vzdělávání přináší nové možnosti, metody, techniky, formy a programové oblasti pro práci s účastníky školní družiny. Vedou k osvojování učiva v praxi, k rozvoji kompetencí žáků. Dochází k proměně celkového klimatu ve skupinách ŠD, popř. celé školy. ŠD tak využívá pracovní listy, tematicky zaměřené aktivity, které často navazují na výstupy ve škole.

## 7. Podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami a účastníků nadaných

Zájmové vzdělávání respektuje individualitu každého účastníka, vytváříme přiměřené prostředí pro jeho všestranný rozvoj. Nabízíme různorodou zájmovou činnost, z nabízených aktivit si mají možnost vybírat dle vlastních potřeb a zájmů. Účastníci mají možnost rozvíjet různé schopnosti a dovednosti, např. jemnou a hrubou motoriku, grafomotoriku, sociální dovednosti, prostorovou představivost aj. Všechny účastníky vedeme k respektování odlišností a individuality každého jednotlivce a podporujeme integraci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami či žáků nadaných, pro úspěšné zapojení do všech nabízených aktivit. Při vytváření vhodných podmínek zdravotně znevýhodněných účastníků spolupracují vychovatelky s pedagogy, se kterými konzultují výchovně vzdělávací metody a využití vhodných pomůcek, svojí činností a kreativním přístupem podporují nadané žáky. Spolupracujeme i s rodiči. Využíváme odbornou literaturu. Všechny vychovatelky ŠD se vzdělávají a získávají potřebné poznatky v rámci celoživotního vzdělávání. ŠD spolupracuje s místními spolky a organizacemi, knihovnou, obcí Zruč-Senec, mateřskými školami...; pravidelně organizuje výlety, exkurze nebo tvořivé dílny či výstavy.



## 8. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončování vzdělávání

### Stanovení podmínek pro přijímání účastníků do školní družiny:

K pravidelné denní docházce do školní družiny jsou přijímáni zpravidla žáci 1. – 4. ročníku základní školy. O přijetí účastníka k činnosti družiny rozhoduje ředitel školy na základě písemné přihlášky; jejíž součástí je písemné sdělení zákonných zástupců účastníka o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka z družiny; tyto údaje jsou zaznamenány na přihlášce do ŠD. O zařazení dětí do školní družiny rozhoduje ředitel školy do povolené kapacity uvedené ve školském rejstříku. Do školní družiny budou přednostně přijímáni žáci, kteří splňují určená kritéria, viz aktuální Vnitřní řád školní družiny. V průběhu vzdělávání ve školní družině je docházka pro přijatého účastníka povinná. Předem známou nepřítomnost žáka, následnou omluvu nepřítomnosti žáka v družině, odchylky od docházky žáka nebo pokud má žák odejít ze ŠD jinak či s jinou osobou, než je obvyklé a je uvedeno na přihlášce do ŠD, sdělí rodiče tuto skutečnost vychovatelce družiny písemně. Na písemné omluvence bude uvedeno datum, doba a způsob odchodu a podpis rodičů.

### Ukončení vzdělávání:

Odhlášení účastníka ze školní družiny oznámí zákonný zástupce písemnou formou vychovatelce příslušného oddělení. Vyloučení účastníka ze školní družiny je možné při soustavném či hrubém porušování Vnitřního řádu ŠD. Rozhodnutí o vyloučení na základě návrhu vychovatelky sdělí ředitel školy zákonným zástupcům písemnou formou. Nezaplacení úplaty může být také důvodem k vyloučení účastníka ze školní družiny.

## 9. Popis materiálních podmínek

Oddělení školní družiny se zatím nacházejí v kmenových třídách. Výhledově škola usiluje o vlastní zázemí pro zájmové vzdělávání přístavbou patra. Třídy jsou světlé a prostorné s koutkem pro relaxaci a odpočinek. Třídy jsou vybavené vhodným nábytkem, pomůckami, stolními hrami, stavebnicemi, dataprojektorem s plátnem, notebookem. Ke své činnosti využívá ŠD i další prostory školy, jako školní hřiště a zahradu s interaktivními prvky a tělocvičnu.

## 10. Popis personálních podmínek

V odděleních školní družiny pracují vychovatelky zkrácený pracovní úvazek, z toho pověřená vychovatelka vedením školní družiny. Vychovatelky se účastní v rámci celoživotního vzdělávání odborných seminářů, školení a formou samostudia si rozšiřují odborné znalosti a dovednosti. Ředitelem školy je určena vychovatelka, která je oprávněna organizovat, řídit, kontrolovat práci ostatních vychovatelek, sama není vedoucím zaměstnancem.

### Profil vychovatelky:

- Je iniciátorem a průvodcem účastníka při zájmovém vzdělávání.
- Probouzí v účastnících aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci a vnímání podnětů.
- Má vysokou míru empatie a dovede projevovat vřelý vztah k účastníkům.
- Umí vytvářet příznivé sociální klima, umí efektivně jednat s účastníky.

- Zná a umí řídit širokou škálu různých zájmových aktivit přiměřených věku účastníků.
- Má organizační schopnosti, umí navozovat a motivovat široké spektrum rekreačních a zájmových činností.
- Dokáže vybranými aktivitami vzbuzovat zájem o činnost, podporovat sebevědomí účastníků, rozvíjet pozitivní stránky osobnosti.
- Zná bezpečnostní předpisy pro práci s účastníky činností. Má právní vědomí.
- Zvládá základní manažerské dovednosti a základy public relations. Pravidelně se vzdělává a současně doplňuje nejnovější odborné poznatky.
- Má předepsané vzdělání podle zákona o pedagogických pracovnících v platném znění nebo si jej musí do 3 let od nástupu doplnit

Vychovatelky zpracovávají společnou roční zprávu o činnosti ŠD, která se stává podkladem pro zpracování výroční zprávy o činnosti školy. Průběžně probíhá hodnocení formou hospitací, náslechnů, dotazníků nebo rozhovorů se zákonnými zástupci.

## 11. Popis ekonomických podmínek

Výše úplaty je stanovena v souladu s vyhláškou o zájmovém vzdělávání v platném znění. Výši úplaty stanovuje zřizovatel školy. Zřizovatel družiny stanoví výši úplaty zvláštním dokumentem na účastníka v družině na období školního roku nejpozději do 30. června předcházejícího školního roku. Nestanoví-li zřizovatel výši úplaty v tomto termínu, zůstává měsíční výše úplaty na období dalšího školního roku stejná jako v předcházejícím školním roce. Ředitel informuje vhodným způsobem zákonné zástupce o výši úplaty. Úplata může být účastníkovi snížena nebo může být od úplaty osvobozen v souladu s § 11 vyhlášky o zájmovém vzdělávání.

## 12. Popis podmínek BOZP

Pro provoz školní družiny platí všechny zásady BOZP jako pro provoz školy. Pracovníci školní družiny zajišťují bezpečnost fyzickou, sociální a emocionální. Vytváří zázemí pro rozvoj účastníků a bezpečné prostředí tak, aby se všichni cítili dobře. Podporují dobré vztahy nejen mezi účastníky, zaměstnanci a rodiči, ale i širokou veřejností. Při pobytu ve školní družině dodržuje účastník vnitřní řád školní družiny, který je vyvěšen na viditelném místě, na webových stránkách školy a řídí se pokyny vychovatelky. Bez vědomí vychovatelky nesmí účastník opustit prostor školní družiny. Za účastníka, který se nedostavil, vychovatelka neodpovídá. Účastníci jsou o pravidlech bezpečnosti a ochrany zdraví při práci ve školní družině poučeni, záznam je vyhotoven v třídní knize příslušného oddělení.

Bezpečnost ve všech prostorách využívaných ŠD je zajištěna:

- Vnitřním řádem školní družiny
- Obecně závaznými předpisy organizace
- Řády jednotlivých učeben – pokud se tam činnost ŠD odehrává, např. tělocvična, hřiště, jazyková učebna

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení:

- Vhodná struktura činností a skladba zaměstnání

- Vhodný stravovací a pitný režim (podle věkových a individuálních potřeb žáků v družině)
- Zdravé prostředí užívaných prostorů – podle platných norem
- Bezpečné pomůcky
- Ochrana účastníků před úrazy
- Dostupnost prostředků první pomoci, praktická dovednost zaměstnanců poskytnout první pomoc

Podmínky psychosociální:

- Vytváření prostředí pohody, příznivé sociální klima
- Respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům
- Věková přiměřenost a motivující hodnocení, dostatečná zpětná vazba
- Ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- Včasná informovanost účastníků a u nezletilých žáků i jejich rodičů o činnosti ve školní družině

### 13. Zveřejnění ŠVP a jeho platnost

ŠVP je zveřejněn na webu školy, v písemné podobě je k dispozici na vyžádání u vedení školy nebo vedoucí vychovatelky školní družiny.

Tento školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání je platný od 11. 9. 2024 pro účastníky školní družiny, vychovatelky a zákonné zástupce. Zároveň se jím ruší školní vzdělávací program Šikovné ručičky ze dne 19. 6. 2012.

Ve Zručí-Senci dne 11. 9. 2024

**PhDr. Oldřich Šik, MBA**

ředitel školy

Naplnění cílů zájmového vzdělávání školní družiny naleznete [zde](#)